

FNs bærekraftsmål på lokalt nivå

Rapport fra spørreundersøkelse Innbyggerpanel Kvinesdal 2040

Innhold

1.0	Innledning	2
2.0	Undersøkelse om FNs bærekraftsmål på lokalt nivå	2
2.1	Hvem har svart?	2
2.2	Hva spurte vi om?	4
2.2.1	Økologisk (miljømessig) bærekraft	5
2.2.2	Sosial bærekraft	9
2.2.3	Økonomisk bærekraft	13

1.0 Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel – Kvinesdal 2040 skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier. Spørsmålet er hva slags samfunn vi vil ha, og hvordan vi skal komme dit.

Ved oppstart av planarbeidet ble det etablert et digitalt innbyggerpanel om ny samfunnsdel – **Innbyggerpanel Kvinesdal 2040** – en ny plattform for medvirkning. Personer over 15 år bosatt i Kvinesdal ble invitert til å delta i panelet.

Innbyggerpanelet er invitert til å delta i spørreundersøkelser knyttet til utvikling av Kvinesdalsamfunnet mot 2040. Undersøkelsenes formål er å innhente kunnskap om befolkningens synspunkter om eget lokalsamfunn og hva som er viktig for dem til bruk i arbeidet med ny samfunnsdel.

2.0 Undersøkelse om FNs bærekraftsmål på lokalt nivå

Den 19. oktober 2020 mottok innbyggerpanelet spørreundersøkelse om FNs bærekraftsmål på lokalt nivå. Bakgrunnen for dette, er at det er lagt som premiss for ny samfunnsdel, at planen skal basere seg på FNs bærekraftsmål. Vi ønsket derfor synspunkter på hva deltakerne i panelet vurderer som viktig i denne sammenheng.

I denne rapporten er alle innspillene fra den digitale spørreundersøkelsen slik de kom inn oppsummert.

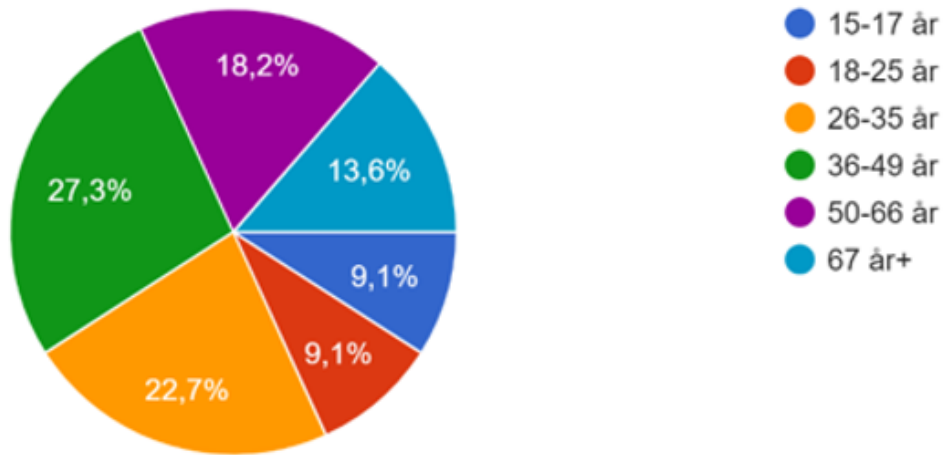
Vi ønsker å takke alle som har tatt seg tid til å svare på spørreundersøkelsen! Resultatet inngår som en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for utforming av ny samfunnsplan for Kvinesdal kommune.

2.1 Hvem har svart?

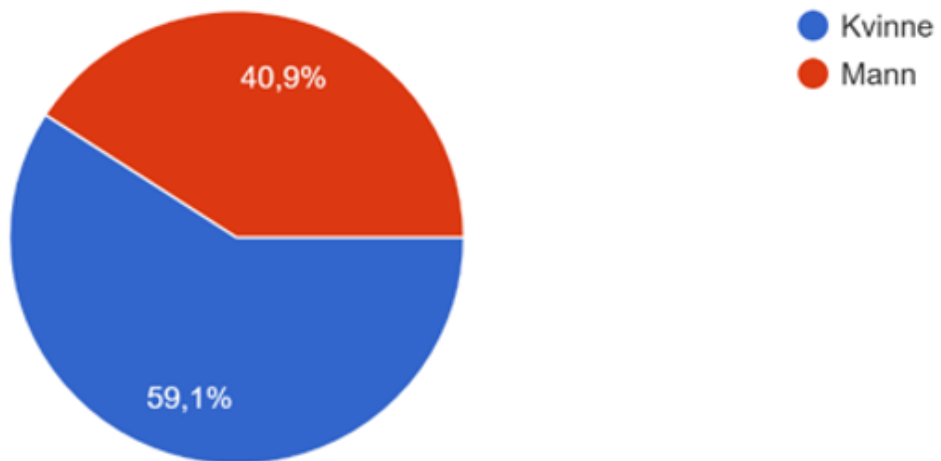
Svarprosenten på undersøkelsen var på 56,4 % (22 av 39 deltakere svarte).

Andelen svar fordelt på aldergrupper, kjønn og i hvilken del av kommunen de bor samt nåværende jobbsituasjoner er vist i figurene på side 3 til 4.

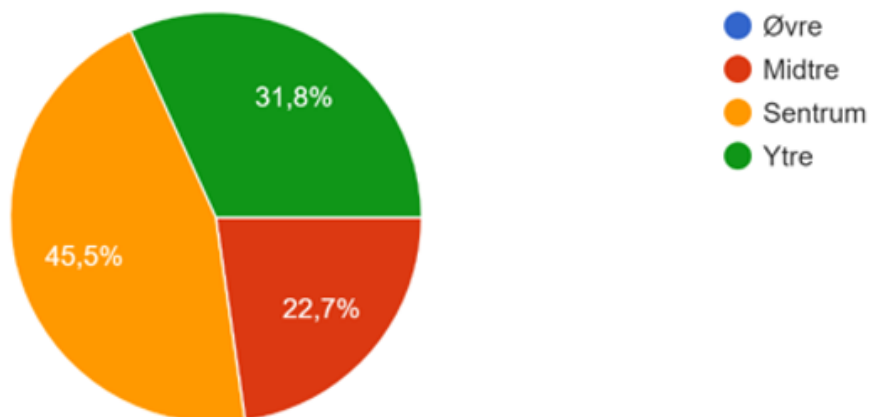
Aldersgruppe

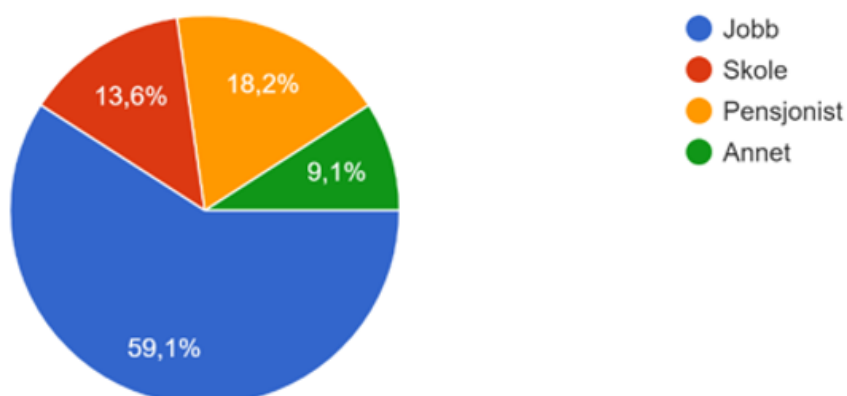
Kjønn

I hvilken del av kommunen de som har svart bor

Nåværende jobbsituasjon

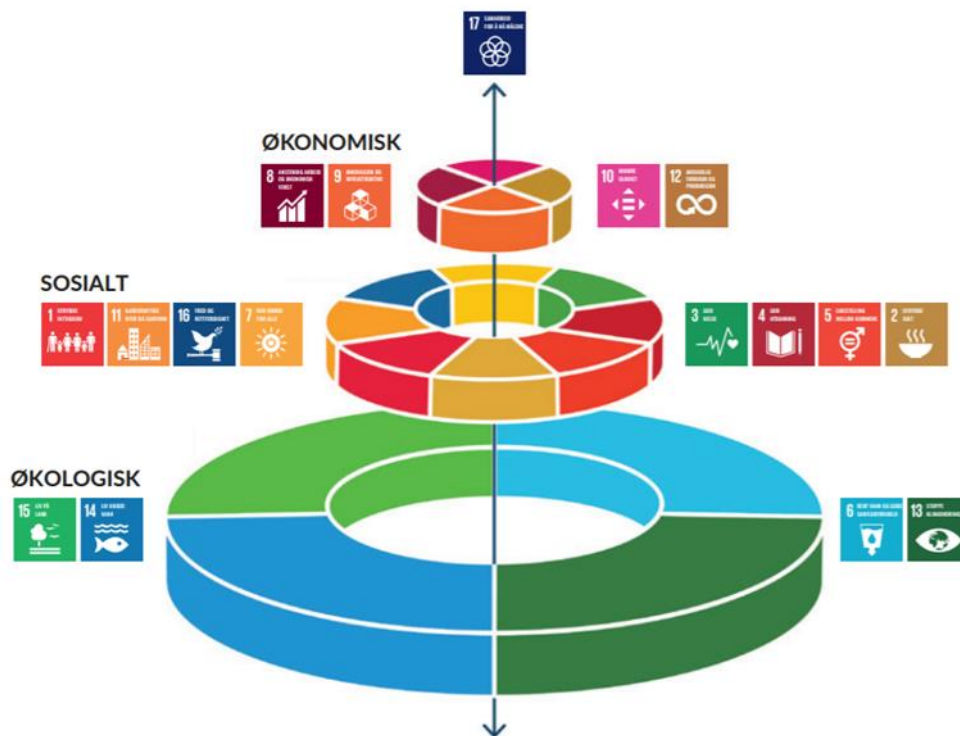
2.2 Hva spurte vi om?

Spørsmålene var bygge opp rundt de tre bærekraftselementene i FNs 17 utviklingsmål:

- Økologisk (miljømessig) bærekraft
- Sosial bærekraft
- Økonomisk bærekraft

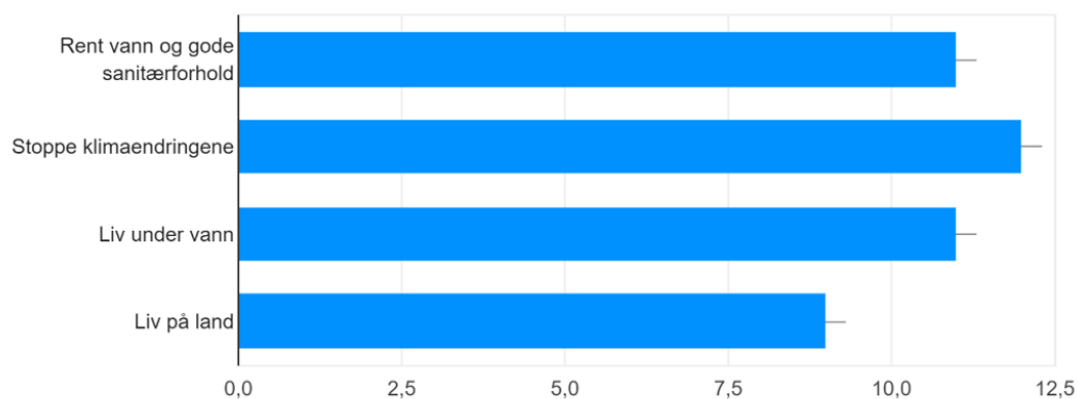
Figuren under illustrerer sammenhengen på tvers av det 17 målene, med mål 17 som omhandler samarbeid og partnerskap, som et gjennomgående perspektiv. Figuren viser

hvordan bærekraftsmålene kan relateres til de tre dimensjonene av begrepet bærekraftig utvikling: økologisk, sosial og økonomisk bærekraft.

2.2.1 Økologisk (miljømessig) bærekraft

Vi spurte hvilken eller hvilke av de 4 økologiske målene som er viktigst å jobbe med i Kvinesdal de neste 20 årene. Figuren viser fordeling av svarene på de 4 målene.

Av de målene som ble valgt som viktigst ovenfor, ble det spurt om hva Kvinesdal burde satse på. Her ba vi om at det ble pekt på 3 forslag for hvert av målene. Svarene er oppsummert i ordskyen. I tabellen nedenfor er svarene gjengitt.

Klima.	Fortsatt bra kvalitet på drikkevann.
Legg til rette for flere landepunkter for el-biler. Tilstrekkelig med ladestasjoner. Legge til rette for mer elbil (ladere).	Ha nok personale til å holde Kvinesdal rent og innbydende.
Mer konsentrert bosetting.	Redusere mer og forbruke mindre.
Redusere kjøttkonsumet.	Bestrebe lavest mulig utslipp til luft og vann fra lokal industri.
Strengere krav til utslipp.	Rent brennende vedovner til de som har gamle vedovner.
Landbruket styrkes og det hadde vært fint med større fokus på det som produseres og dyrkes i Kvinesdal.	Bevare naturmangfold på land og i vann.
Både frukt, grønt, fisk og kjøtt skulle selges i minst en av butikkene i sentrum, tydelig markert som lokale produkter.	Unngå utbygging av fjellområder til vindparker og nye hyttefelt.
Nye boligfelt eller veier skal ikke ødelegge mark eller myr.	Ha fokus på ryddeaksjoner langs strandkanten i fjorden.
Kvinesdal bør se muligheten for å være en del av den blå næringsbølgen som også er en del av fremtiden.	Rent vann: Kvinesdal har godt vann, fortsette jobben.
Sette standard i tråd med eksempelvis Parisavtalen, hvor utslitt kuttes.	Klimaendringer: Ansvarlighet hos hver enkelt. Redusere bruk av fossilt brennstoff-
Tiltak for å bedre vanntilstanden i elva/giftstoffer i fjorden.	Øke bruk av digitale møter også etter covid-19

Det må gjøres enkelt å ta gode økologiske valg, f.eks. bør det bli lettere å kaste søppel mer opplysning/holdning om/til kildesortering osv. F.eks. egne glass/metall hjemme.	Faren for flom i sentrum. Vi kan ikke stoppe klimaendringen fort nok, så det må bygges flomsikring.
Flere elbiler.	Utbygge fornybar energi. Sparetiltak.
Bedre kildesortering av avfallet, også fra fritidseiendommer, bedrifter og landbruket.	Livet under vann: Rense kloakk og avløpsvann.
Bedre kollektivtilbud.	Jordbruk og industri må oppfylle krav til rensing.
At ikke vannet skal bli skittent så det går an å drikke det.	Livet under på land: Begrense bruk av pesticider, sprøytemidler, gjødsel osv. i landbruket. Ikke bygge ut veier på jordbruksareal. Ta vare på skog og mark. Hjelp til å drive økologisk.
Redusere bruk av plast; fra enkeltpersoner til bedrifter osv.	De må satses på alle de 4 målene fordi de henger nøye sammen.
Alt for mange kaster søppel i naturen: Aksjoner med innsamling?	Sette opp flere offentlige søppelkasser. Bedre returordning for de som plukker søppel i naturen og de som kaster søppel fra egen tomt.
God søppelhåndtering: Havner vår kildesortering sammen, når det havner på Erikstemmen?	Rydde Fedajorden for søppel.
Satse på jordbruk, benytte dyrka mark til annet enn grasproduksjon.	Forbedre og bygge ut kloakknett i kommunen.
Viktig for folkehelse: Stoppe klimaendringene; redusere produksjonen av animalske produkter, stimulere bønder til å heller produsere grønnsaker, frukt og kornprodukter, slik som Egeland familiegård.	Livet under vann: Stille høye og strenge krav til bedrifter som har utslipp i Fedafjorden, og kontrollere disse bedriftene, bl.a. Ereamet, Green Yard og Seafarm, samt landbruket.
De fire målene må gå hånd i hånd. Når man sørge for rent vann og gode sanitærforhold, så har det en god påvirkning på liv under vann og på land. Det kan bidra til en positiv klimaforandring.	

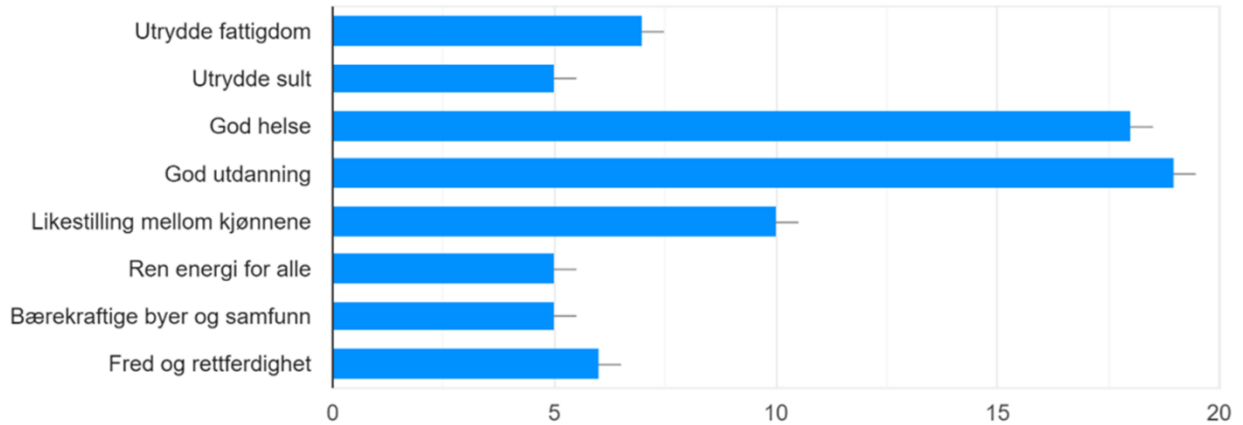
Vi spurte også om hvilke utfordringer som er knyttet til målene som ble valgt. Her ba vi om at det ble pekt på inntil 3 utfordringer. Mottatte svar er gjengitt i tabellen under.

Miljø.	Økt konsentrert bosetting.
Holdningsendringer i hverdagen og mulige tap av inntekter fra hjørnesteinsbedrift ved for strenge regler.	Det er etablert salgspunkter for lokale produsenter. Men likevel er mange ikke villig til å kjøre det lille ekstra for å kjøpe lokale produkter. Vanskelig å få

		til samarbeid med private aktører innen dagligvarebransjen. I en mer globalisert verden vil nye løsninger tvinge seg frem og dette burde Kvinesdal kommune støtte opp om. Også av betydning for å støtte lokalt næringsliv.
Kostnader.		Befolkningen må bli mer motivert og forstå alvoret.
Lave folketall er et problem for bedre og bærekraftig kollektivtilbud.		Drikkevannet forurenset/ikke rent. Kostnader ved vedlikehold av sanitæranlegg.
Det må holdningsendringer til hos alle.		Økonomiske hensyn går ofte foran hensyn til miljø og biologiske mangfold.
Personlig frihet til å gjøre som man vil, blir viktigere enn det kollektive ansvaret.		Rent vann er en luksus vi er vant til, vet ikke om vi på et tidspunkt kan mangle rent vann.
Klimaendringer: Alle venter på at andre skal endre atferd. Det er ikke godt nok.		For dårlig kollektiv transport. Bilen er viktig i Kvinesdal, i hvert fall til nå.
Livet under vann: Plast er nyttig, matvarer holder seg bedre, lett og billig. Prisen på en plastpose burde være mye høyere		Koster penger å rense avfallsvann og kloakk.
Livet på land: Vanskelig å legge om drift. Veiledning f.eks. om økologisk jordbruk.		Dårlige vilkår for bøndene. Tilrettelegge for «nisjebønder» som kanskje kan drive småskala produksjon av frukt og grønnsaker, drivhus med varme fra Eramet.
Økonomi og innsikt/kunnskap.		Økonomi.
Vanskelig å leve miljøvennlig.		Spredt boligbygging. Kostbart å koble til offentlig kloakk.
Motstand hos bønder mot endringer. Dyrt å legge om drift. Behov for kunnskap om å dyrke grønnsaker istedenfor kjøtt/melk.		At hensynet til det faktum at industribedrifter sørger for mange arbeidsplasser går foran hensynet til en frisk fjord.
Den vanskeligste utfordring er at folk må endre sin holdning. Fortsatt brenner folk alt mulig av søppel, kaster søppel i naturen, slår ikke av motor når de sitter i bilen mens de venter på noen/noe, eller ikke har lyst til å skrape is fra frontruta. Her må kommunen sette «foten ned». F.eks. da det for 2 år siden lå malt kledning på 17. mai bålet i Kvinaparken. Her burde kommunen reagert og forbudt bålet med en gang, uten diskusjon slik at folk lærer.		

2.2.2 Sosial bærekraft

Vi spurte hvilken eller hvilke av de 8 sosiale målene som er viktigst å jobbe med i Kvinesdal de neste 20 årene. Figuren viser fordeling av svarene på de 8 målene.

Av de målene som ble valgt som viktigst ovenfor, ble det spurt om hva Kvinesdal burde satse på. Her ba vi om at det ble pekt på 3 forslag for hvert av målene. Svarene er oppsummert i ordskyen. I tabellen nedenfor er svarene gjengitt.

Økt satsing på folkehelse.	Tilrettelagte turveier.
Fjerne 4-dagers skolen.	Være bevisst i anbudsrunder i forhold til underleverandører for å unngå bruk av produkter fra produsenter med «utnyttende» strukturer og produksjonslinjer.

Legge til rette for bedre helsebringende aktiviteter	Utdanning er viktig, og selv om det er å foretrekke å kunne gå VGS i Kvinesdal, må man i det lange løp ha et godt tilbud i Lister enn å la studieplasser forsvinne til andre regioner.
Økt fokus og budsjett på arbeidsmarkedsbedrifter og samarbeid med f.eks. NAV.	Et sentralt VGS ved Opofta med omtrent like lang reisetid fra hvert sentrum hadde være med å la elevene velge en linje ut i fra interesse og kompetanse og ikke ut fra nærhet til skolen.
Kommunen ikke finansiere bedrifter/lag gjennom skatteinntekter som utestenger minoriteter.	Desentralisert Campus for høyer utdanning.
Motivere ungdom til å ta høyere utdanning og flytte hjem igjen etterpå.	Flere arbeidsplasser og motivere, ikke tvinge, kvinner til å jobbe heltid.
Satse mer på fysisk og psykisk forebygging. Gir resultater i form av bedre helse, noe som igjen medfører trivsel og lavere «reparasjonsskader» for samfunnet og den enkelte.	Bedre utdanning kvalifiserer til bedre jobber, trivsel og redusert sosiale kostnader.
Et rettferdig samfunn gir grobunn for fred og fordragelighet mellom mennesker, noe som også reduserer sosiale utgifter på alle plan. En god integreringspolitikk er også viktig i denne sammenheng.	Skole: Tilbud om mat på skolen.
Etter- og videreutdanning av innbyggerne.	Tilbys kurs og kompetanseheving på kveldstid for innbyggerne.
Gjøre det attraktivt lønnsmessig å ta en god utdanning	Tilrettelegge for og støtte frivillige lag som legger til rette for fysisk aktivitet.
Utdanning.	Bygge nye ungdomsskole som fremmer trivsel og læring
Gode leseferdigheter er nøkkelen til god helse.	Elever må oppfordres til å satse utradisjonelt i forhold til valg av utdanningsjobb med tanke på kjønnsrollemønstre.
Utrydde fattigdom: Utdannelsen.	Endre de mønstrene vi har sett med hjemmeværende eller deltidsarbeidende mødre.
Avhjelpe at noen står utenfor samfunnet: BUA, støtte til barnehage osv.	Byttesentraler klær, utsyr osv.
I stedet for stønad fra NAV: Mange ting som kunne vært gjort; rydde langs veier, trær ligger stadig på tvers etter storm, bygge aktiviteter til barn og ungdom, ekstra hender i pleie og omsorg og barnehager og skoler.	God helse: Utbygge frisklivssentralen, fokus på ernæring, redusere overvekt, se på muligheter for økt aktivitet i skolen.

Flott tilbud med svømmehall.	Sykkeltier.
God utdanning: Fortsette å jobbe for VGS og desentralisert høyere utdanning.	Oppfølging av elever som står i fare for å droppe ut: Alternative tilbud f.eks. ta hele yrkesfagutdannelsen i bedrift (Nordan), tilbud til elever som tar grunnkompetanse. Flere læreplaner.
Likestilling: Informasjon, kunnskap. Flere fulltidsjobber. Holdninger viktige. Kvinner må få like muligheter.	Fred og rettferdighet: Lokalt, nasjonalt og internasjonalt; kommunikasjon er grunnlaget for fred, respekt og likeverd. Alle bør bruke et inkluderende språk. Regler for hvordan vi kommuniserer; fra barnehage til voksne bekjempe hatefulle ytringer, netthets osv. Her er voksne viktige, men dessverre er de av og til verre enn barn og ungdom. Tydelige rollemodeller, kampanjer. Kontaktperson hvis barn og ungdom blir utsatt for slike ting?
«Sentraliserte omsorgssentrene».	Satse på folkehelse; få folk ut i naturen, bedre turveier.
Ha god nok legedekning og fokus på fremtidig behandlingsmåter (digitalt).	Vi må ikke være så opptatt av vekst at alt annet blir underordnet. Sats på menneskene og miljøet.
Lage flere turstier/veier med grusdekke, legge til rette for mer fysisk aktivitet i barnehage, skole og på jobb og legge til rette for at folk skal ønsker å bosette seg i Kvinesdal etter endt utdanning. Legge rette til for å kunne bo i Kvinesdal mens man tar en utdanning.	Helsefremmende skoler og barnehager, mer fysisk aktivitet i skolen. Åpenhet og medvirkning, folkehelse og friskliv.
Jobbe for mer lokal utdanning.	Tilrettelegge for god folkehelse, fortsette med premiering for toppturer også turer tilrettelagt for de som ikke er i veldig god form.
Kjempe for fortsatt videregående studier og deltidsstudier til høyere utdanning gjerne som vertskommune i Lister.	Fokus på likelønn for samme antall års utdanning. Stor forskjell i lønnsnivå mellom sykepleier og ingeniør på teknisk, som begge har tre års utdanning (kommunen som arbeidsgiver).
Ta bort onsdagsfri/korte skoledager.	Helse og sosioøkonomisk status henger sammen derfor viktig med gode utdanningsmuligheter.
God helse: Gratis frukt til alle barn og unge i barnehage, barne- og ungdomsskole. Gratis og sunt skolemåltid i løpet av dagen.	God utdanning: Flere lærere og fagarbeidere i skolen og stimulere til at flere tar høyere utdanning (f.eks. stipend).

Likestilling: Stimulere til å få flere menn inn i omsorgsykker og lærerstillinger i kommunen. Stimulere til å få flere kvinner inn i tradisjonelle mannsdominerte yrker, f.eks. ingeniørstillinger i kommunen samt lederstillinger.	God utdanning og god helse gir godt arbeid. Det utrydder fattigdom og sult. I forbindelse med likestilling mellom kjønnene fører det til fred og rettferdighet og skaffe bærekraftige byer og samfunn.
---	--

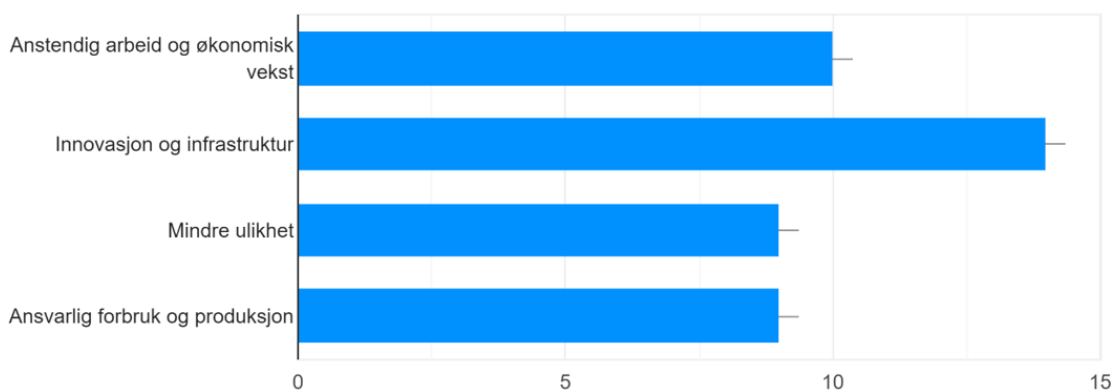
Vi spurte også om hvilke utfordringer som er knyttet til målene som ble valgt. Her ba vi om at det ble pekt på inntil 3 utfordringer. Mottatte svar er gjengitt i tabellen under.

Innhente data for å luke ut "dårlige" leverandører. Oppfølging av krav satt i anbud.	Hver kommune er opptatt av å sikre fremtiden av hver sin skole. Fremtiden vil sannsynligvis vise at vi må tenke mer region enn kommune hvis vi ønsker å gi Lister en rolle i det store Agder.
Få godt nok omdømme til at arbeidsmarkeds bedriftene får folk ut i jobb.	Diskriminering av lag/foreninger/ vanskelig balanse.
Kultur for at kvinner skal jobbe deltid (eller ikke i det hele tatt).	Det er en utfordring å få folk til å bryte med en mer og mer passiv livsstil, der fedme er et stort samfunnsproblem.
Utdanningstilbud må ikke fjernes fra Lister.	Se på problemene med utdanning i Kvinesdal og hvordan elevene har det.
Motivasjonen til den enkelte for å videreutdanne seg.	Kostnadene for kompetanseutviklingen. Hvem tar den?
At lag og foreninger klarer å knytte til seg tilstrekkelig personer for å hold aktivitet. Bli ofte mye arbeid for å skaffe økonomi, og for lite tid til å organisere aktiviteter.	God utdanning krever at man fullfører utdanningsforløpet. Det må være gode ordninger som fanger opp de som har høyt fravær eller som står i fare for ikke å få karakter.
God helse krever kunnskap om hva man selv kan gjøre for å ivareta egen helse på best måte.	Vanskelig å være fattig: Stigmatiserende. Skape et rom for å ta kontakt med de som kan hjelpe? Er vi inkluderende nok? Finns det en grunn til at vi ikke setter flere i jobb med en akseptabel lønn istedenfor å gi stønad? Mange ting som kunne være gjort.
Helse: Gamle vaner vanskelige å snu. Vanskelig å innrømme at man trenger hjelp med vektreduksjon osv.	Utdanning: Levekårsundersøkelsen påpeker utfordringene - utdanning er det som kan påvirke levekår best i positiv retning, men man ser også en holdningen til skole og utdanning som går i arv. Men det har blitt bedre, men foreldres innflytelse kan stå i veien. Tilgjengelighet er viktig, gode bussforbindelser til videregående skole.

Likestilling: Holdninger, lokale tradisjoner.	Fred: Tja? Påvirkninger fra samfunnet generelt, aviser, TV - språket blir stadig mer sårende.
Vi må ikke være så opptatt av vekst at alt annet blir underordnet. Sats på menneskene og miljøet.	Dårlig kommuneøkonomi, feil prioriteringer fra politikere, fraflytting.
Økonomi.	Manglende engasjement og medvirkning, dårlige levevaner.
Sentraliseringsspøkelse.	Avvikling av helselinje slik at det blir mindre rekruttering til arbeidsplasser, store urettferdige lønnsforskjeller.
Gammeldags syn på kjønnene.	Ulikheter. Både sosiale, økonomiske og i forhold til utdanning.
Helse: Dersom barnehagen/skolen får i oppgave å tilby frukt og mat, må de også få ressurser (penger og personell) til å utføre dette.	Den største utfordringen er nok å få mange nok til å innse hvor store økonomiske gevinster en litt sunnere befolkning i Kvinesdal vil ha om 50 år til, til at det blir gjennomslag for det.
Utdanning: Vilje til å prioritere penger til flere lærere/fagarbeidere.	Likestilling: Motstand i befolkningen. Det kan virke som at flertallet i Kvinesdal mener at likestilling ikke bør være et mål.
Folk må erkjenne at ALLE er ansvarlig for det. Den holdning "min nabo gjør ikke det, hvorfor skal jeg...?" hjelpe ikke videre	

2.2.3 Økonomisk bærekraft

Vi spurte hvilken eller hvilke av de 4 økonomiske målene som er viktigst å jobbe med i Kvinesdal de neste 20 årene. Figuren viser fordeling av svarene på de 4 målene.

Av de målene som ble valgt som viktigst ovenfor, ble det spurt om hva Kvinesdal burde satse på. Her ba vi om at det ble pekt på 3 forslag for hvert av målene. Svarene er oppsummert i ordskyen. I tabellen nedenfor er svarene gjengitt.

Samarbeid.	Tilskuddsordninger.
Stimulere barn og unge til gjenbruk.	Økt lokal matproduksjon/selvforsyning og mer bruk av lokale leverandører til kommunale instanser.
Legge til rette for de store målgruppene som er ventet å leve i kommunen. Satse på etablering av boformer som lar de eldste bo så lenge som mulig hjemme.	Sørge for at flere generasjoner bosettes sammen.
Holde kontroll over bedriftsaktiviteter som kan forårsake høy forurensning.	Styrke samarbeidet med de andre kommunene i Listerregion for å garantere de neste generasjonene et sted å bo, men også et sted å jobbe.
Et godt samarbeid er nødvendig for å unngå sammenslåing og/eller at de unge voksne flytter til større byer/regioner.	Flere arbeidsplasser for personer med høyere utdanning, flere boligtilbud for unge (mer leie) gjerne kompleks, stimulere innovasjon og nyetablering.
Avslutte onsdagsfri på skolene.	Tenke nøye over hvilke investeringer som blir gjort i kommunen.
Bedre og forutsigbare rammevilkår for næringslivet.	Bedre veien i kommunen og regionen, kortere vei til arbeid, skole osv.
Redusere forbruk /midler til ikke-pålagte saker.	Øke effektiviteten i alle ledd.
Effektivisere driften gjennom samarbeid mellom brukere, ansatte og ledelsen.	Å gjøre de rette valg.

Legge til rette for nyetablering av bedrifter i bygda.	Tørre å satse på prosjekter som ikke nødvendigvis gir stor økonomisk gevinst, men hever kvaliteten for innbyggernes hverdag. F.eks. lekeområder for barn i sentrum.
Oppussing/fornyning av fasader i sentrum.	Flere og trygge arbeidsplasser.
Ansvarlig forbruk med mindre varer av dårlig kvalitet. Oppfordre innbyggere til gjenbruk. Begrense biltrafikk generelt.	Arbeid: Mulighet for 100 % arbeid for kvinner innen omsorgsarbeid, fremmer likestilling og når mødre utdanner seg og jobber gir det økt sjanse for at barna også tar utdanning
Arbeid: Utdanning spesielt kvinner. Kunnskap er viktig for å kunne forsørge seg selv, gjennom utdanning minker sosial ulikhet, utdanning legger grunnlaget for kunnskapsbaserte holdninger, ferdigheter, de valg vi tar og innsikt i samfunnet, forebygger diskriminering og ødeleggelse av miljøet	Innovasjon: Viktig å satse på Vitensenter, opplevelser, kunst osv. Coverks er et eksempel på at nye arbeidsplasser kan skapes innen service, innovasjon osv.
Økonomisk vekst har ikke direkte sammenheng med anstendig arbeid. Skal vi tenke bærekraft må vi nok en dag akseptere at vi ikke kan fortsette en økonomisk vekst (overforbruk og konsum). Det er viktig å ha arbeidsplasser som kan gi folk et levebrød, gi mening og selvrespekt osv., men ikke på bekostning av miljøet og fremtidige generasjoner. Nye jobbtillbud må utvikles innen kunnskap, opplevelser osv.	Innovasjon forutsetter fokus på: *Videregående skole og fagskole. *Offentlig transport: togforbindelser og bussforbindelse, redusere forbruk av fossilt brennstoff.
Ansvarlig forbruk og produksjon i form av: * Bedrifter og næringsdrivende må få informasjon om krav til bæredyktighet, avfallshåndtering osv. * Butikker: slutt på 3 for 2 tilbud, tenk om vi kunne begynne en aksjon - redusere dobbelt innpakking av matvarer osv, * Konkurranser, tema barnehager, skoler osv.	Mindre ulikhet i form av: * Gode barnehagetilbud, skoletilbud (grunnskole og videregående skole) * Støtte til familier/barn med dårlig økonomi: fritidsaktiviteter, flott med BUA hvor man kan låne ting, opprettholde et godt helsestasjonstilbud * Ernæring: overvekt er et stadig større problem sammen med lite aktivitet: kostveiledning kan være et tilbud i forbindelse med helsestasjon, skole.
Kvinesdal bør satse på å promotere og videreutvikle lokale råvarer, produkter, tradisjoner/kultur. Vi har mye godt å satse på både fra Fedal, gamle Kvinesdal og Fjotland. Dette må gjøres på en innsiktsfull måte og med tanke på miljøvern.	Oppgradering av vei til Knaben (satsing på Knaben), Legge til rette for nye bedriftsetableringer, pådriver for å få nye E39 over Lervika med avkjørsel på Frøytland.

Miljø/utslipp fabrikker.	Få flere unge/eldre ut i jobb, bedre sikkerheten til folket som bor i kommunen (trygge gangfelt, brannsikre hus) og bedre kommunens beredskap ved uforutsette hendelser (flom, steinras, snøskred).
Nye attraktive arbeidsplasser, kompetanseheving, legge til rette for ny og innovativ næring.	Skaffe gode arbeidsplasser.
Arbeid: Attraktive arbeidsplasser, nyskaping og jobber til høyt utdannede personer. Fokus på at det er jobber til studentene som har flyttet ut, slik at de kommer tilbake til bygda.	Stimulere handelsstanden til å orientere seg mot fremtiden: de må tilby netthandel.
Infrastruktur: mer trafikksikker veier. Gang- og sykkelsti opp Vesterdalen og Austerdalen. Gang- og sykkelsti inn til Ungdomsskolen.	Infrastruktur: sikre samfunnskritisk infrastruktur mot klimaendringer (f.eks. passe på at veier ikke blir flombelagt, at strømnettet ikke blir satt ut av stand pga. trevelt, sikre vannforsyningen mot driftsproblemer og forurensning).
Alle målene går hånd i hånd. Innovasjon og infrastruktur er viktig for en kommune å være interessant for næringsliv som fører til arbeid og økonomisk vekst. Innovasjon betyr også å finne muligheter hvordan man å tar vare på resurser (ansvarlig forbruk og produksjon). En slik innovativ næringsliv i kommune tiltrekker gode utdannet arbeidstaker og er i stand å betale god lønn. Det medfører til mindre ulikhet.	Mindre fattigdom, gratis tiltak for barnefamilier, lavterskeltilbud.

Vi spurte også om hvilke utfordringer som er knyttet til målene som ble valgt. Her ba vi om at det ble pekt på inntil 3 utfordringer. Mottatte svar er gjengitt i tabellen under.

Utfordrende å redusere forbruk.	Se sin rolle i den store helheten.
Kostnader knyttet til insentiver for økt matproduksjon/selvforsyningsgrad.	Stramme budsjett og altfor mange private prosjekter gjør at de tomtene som kunne utnyttes i nærheten av sentrum ikke blir laget til rette for innovative boform for de eldste.
Leilighetene blir ofte for dyre, eller reserverte for pensjonistene.	De tilbyr ingen løsning når de boende begynner å miste litt av sin selvstendighet. Mangfoldet forsvinner også fra disse boligtypene.
Viljen til å beskytte Kvinesdalsinteressene kan være en hindring for å se mulighetene samarbeid med andre kommune kan ha.	Trangen til å finne nye arbeidsplasser kan friste noen i å åpne for uønskede etableringer av type avfallsdeponi. Der

		er det viktig å være nøye med det som er ansvarlig å utvikle.
Kostnader, fare for ghetto tendenser/mindre sosiale samfunn.		Økonomi.
Vi har i dag for kostbar skole og eldreomsorg. Må effektiviseres. Politikerne må tørre å ta upopulære, men nødvendige valg.		For at de som ikke har noe mengde med penger, skal og få lov å være en del av samfunnet.
Lite økonomisk gevinst for nyetablerte bedrifter.		Lite lokaler ledig for bedrifter.
Kommuneøkonomien gjør at det ikke kan satses på enkeltprosjekter som ikke gir inntekter.		I forhold til fasader: Private eierne ikke ønsker å bruke noe særlige summer på å fornye fasadene i sentrum, uten at deler blir dekket av kommunen.
Infrastrukturen.		De med lav utdanning og inntekt kan være vanskelig å nå med gode utjevne tiltak.
Arbeid og utdanning: Rollemønstre, likestilling, holdninger; kvinner har jobbet mye deltid. Vi tror vi kan fortsette veksten uten å bruke for mye av ressurser osv.		Innovasjon: Må få med de som er tvilende til nye ting, få ut nok informasjon, f.eks. om Vitensenteret. Økonomi: Noen må kanskje satse. Politikere må se langsiktig og ikke kun tenke fra valg til valg/popularitet.
Mindre ulikhet: Kloke politikere som tar kloke valg, tenker menneskelige verdier. Ulikhet kan være et resultat av nasjonale føringer, så lokale politikere som ser resultater må gjerne melde fra til Stortingspolitikere, nå er det for stor avstand.		Forbruk og produksjon: Mange vil ikke redusere eget forbruk før andre gjør det, holdninger og ansvarlighet. Vi må tenke på de neste generasjoner, og vi må innse at lykken ikke blir større fordi om vi har flere kvadratmeter, flere biler osv.
Dårlig kommuneøkonomi, fraflytting, lav prioritering fra fylkeskommunen.		En utfordring er å få fram det ekte og genuine. Det krever interesse og kunnskap.
Hovedvegnettet og bedre lokalt vegnett.		Befolkningsgrunnlag, handel, kamp om arbeidsmarkedsressursene, kamp om kompetent personell (spesielt helse).
Barnefattigdom.		Få jobbmuligheter.
Motstand mot å endre noe som "har fungert i alle år". Økonomi + naturinngrep. Manglende vilje til å prioritere farer som ligger frem i tid.		"Nei, det har vi aldri gjort!" Folk må erkjenne at man må forandre seg og sine holdninger ovenfor nye idéer. Framtiden er mer og mer utfordrende og man kan ikke fortsette slik man gjorde det de siste 30 år.